Viite

Asia
Kesäkuun Eurooppa-neuvosto 22.-23.6

Eurooppa-neuvoston aiheet olivat turvallisuus ja puolustus, sisämarkkinat, muuttoliike, Pariisin ilmastosopimus, digitaalinen Eurooppa ja ulkosuhteet. Eurooppa-neuvoston yhteydessä järjestettiin myös 50 artiklan mukainen Eurooppa-neuvosto 27 jäsenmaan kesken.

Turvallisuus ja puolustus-teema oli kokouksen keskeinen aihe. Sen yhteydessä todettiin tarve käynnistää pysyvä rakenteellinen yhteistyö. Jäsenmailla on nyt kolme kuukautta aikaa laatia yhteinen luettelo sitä koskevista vaatimuksista ja velvoittavista sitoumuksista sekä määrittää niihin liittyvät aikataulut.

Sisämarkkinoissa todettiin edistystä, mutta tarvitaan lisäponnistuksia, erityisesti palveluiden osalta, sisämarkkinastrategioiden viimeistelemiseksi vuoteen 2018 mennessä.

Kauppakysymyksistä käytiin pitkä keskustelu, jossa mailla oli eri näkemyksiä liittyen vapaakaupan vahvaan puolustamiseen ja kaupan suojatoimien vahvempaan käyttöön. Suomi korosti yhdessä muiden kaupan vapautta painottavien maiden kanssa, että EU:n on annettava oikea viesti vakaan ja vapaan kansainvälisen kaupan tukemisesta. Näkemyseroja oli myös komission aloitteesta kolmansien maiden strategisiin aloihin tekemien investointien analysoimisesta.

Muuttoliikkeen osalta työtä tulevaa yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää koskien jatketaan.

Eurooppa-neuvoston yhteydessä sovittiin menettelysäännöistä, joiden nojalla Britannian EU-eron myötä uudelleensijoitettavien virastojen uusista sijaintipaikoista myöhemmin päätetään.

Turvallisuus ja puolustus

Sisäisen turvallisuus keskustelussa esillä oli erityisesti verkkoalustat ja tiedonsalaus mm. PMI Mayn alustuksen pohjalta. Yrityksiltä toivotaan toimia uuden teknologian kehittämiseksi ja parantamiseksi, jotta terroritekoihin yllyttävät sisällöt saataisiin automaattisesti poistettua. Tähän liittyen myös EU-tasolla on tarvittaessa käsiteltävä sellaisten järjestelmien aiheuttamia haasteita, joiden avulla terroristit voivat viestiä tavoilla, joihin toimivaltaiset viranomaiset eivät pääse käsiksi, läpisalaus mukaan lukien, varmistaen samalla edut, joita nämä järjestelmät tarjoavat yksityisyyden, tietojen ja viestinnän suojalle. Eurooppa-neuvosto katsoo, että tehokas pääsy sähköiseen todistusaineistoon on ratkaisevaa vakavan

rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa ja että tietojen saatavuus olisi turvattava edellyttäen, että asianmukaiset suojatoimet on toteutettu.

Puolustusulottuvuuden osalta komission ehdotusta EU:n puolustusrahastosta ja puolustusteollisesta kehittämisohjelmasta tuettiin, ja siihen liittyen Suomelle tärkeää, PK-yrityksiä koskevaa viittausta selkeytettiin.

Eurooppa-neuvosto totesi tarpeen aloittaa pysyvä rakenteellinen yhteistyö. Jäsenvaltiot laativat kolmen kuukauden kuluessa yhteisen luettelon vaatimuksista ja velvoittavista sitoumuksista – myös vaativimmat tehtävät huomioon ottaen – ja määrittävät niihin liittyvät tarkat aikataulut ja erityiset arviointimekanismit, jotta riittävät valmiudet omaavat jäsenvaltiot voivat ilmoittaa osallistumisaikeistaan viipymättä. Tämän työn on oltava johdonmukaista jäsenvaltioiden kansallisen puolustussuunnittelun ja niiden sitoumusten kanssa, joista asianomaiset valtiot ovat sopineet Natossa ja YK:ssa.

Pariisin ilmastosopimus

Eurooppa-neuvosto vahvisti EU:n ja sen jäsenvaltioiden sitoumuksen panna Pariisin ilmastosopimus täytäntöön nopeasti ja täysimääräisesti, osallistua ilmastorahoitustavoitteiden täyttämiseen ja johtaa edelleen ilmastonmuutoksen torjuntaa. Sopimuksen todettiin myös olevan Euroopan teollisuuden ja talouden nykyaikaistamisen kannalta keskeinen tekijä.

Sisämarkkinat

Päämiehet kuulivat EKP:n pääjohtaja Draghin briiffauksen taloustilanteesta. Kaikkien 28 jäsenmaan paluu kasvu-uralle on positiivinen kehitys, jota tulee vahvistaa. Eurooppa-neuvosto keskusteli, kuinka parhaiten hyödyntää sisämarkkinoiden, kaupan ja teollisuuden potentiaalia tätä silmällä pitäen.

Sisämarkkinoiden osalta on saavutettu edistystä, mutta vaaditaan lisäponnistuksia sisämarkkinastrategioiden viimeistelemiseksi vuoteen 2018 mennessä.

Eurooppa-neuvosto arvioi Euroopan strategisten investointien rahaston kehitystä ja vetosi lainsäätäjiin rahaston laajentamiseksi ja vahvistamiseksi.

Kauppa

Kauppapolitiikan osalta käytiin pitkä keskustelu, jossa mailla oli eri näkemyksiä liittyen vapaakaupan puolustamiseen ja kaupan suojatoimien vahvempaan käyttöön. Suomi korosti yhdessä muiden vapaakauppaa painottavien maiden kanssa, että EU:n on annettava oikea viesti ja tuettava vakaan ja vapaan kansainvälisen kaupan merkitystä maailmantaloudelle. Päätelmissä todetaan samalla, että EU:n suojatoimia tehostetaan ja niiden reaktiivisuutta lisätään. Komissiota pyydetään tarvittaessa ehdottamaan täydentäviä toimia.

Keskustelua käytiin niin ikään kolmansien maiden strategisiin aloihin tekemistä investoinneista, joiden seulontaa monet pitävät tarpeellisina nykytilanteessa. Useat jäsenmaat epäilivät tätä tarvetta ja edellyttivät laajempaa pohdintaa asiasta. Päätelmissä todetaan Eurooppa-neuvoston panevan tyytyväisenä merkille komission aloitteen globalisaation hallinnasta ja mm. kolmansien maiden strategisiin aloihin tekemien investointien analysoimisesta.

Muuttoliike

Eurooppa-neuvosto keskusteli myös muuttoliikkeen hallinnasta ja korosti, että kaikkien jäsenmaiden tulee toteuttaa EU:n ja Turkin välisen julkilausuman velvoitteet. Kaikkia muuttoreittejä, myös Länsi-Balkanin reittiä, seurataan edelleen. EU:n ja sen jäsenvaltioiden on palautettava tilanne keskisen Välimeren reitillä hallintaan, jotta vältetään paheneva humanitaarinen kriisi. Se edellyttää myös jatkuvaa, tehostettua yhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa.

Eurooppa-neuvosto vahvisti aiemmat päätelmänsä Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamisesta. Uudistetussa järjestelmässä on löydettävä oikea tasapaino vastuullisuuden ja solidaarisuuden välillä, ja sen on oltava riittävän vahva tulevista kriiseistä selviytymiseksi. Komissiota pyydetään tutkimaan mahdollisia ratkaisuja, joilla voidaan lievittää etulinjassa olevilla jäsenvaltioille koituvaa taakkaa. Eurooppa-neuvosto kehottaa myös edistämään työskentelyä turvallisia kolmansia maita koskevan EU:n luettelon laatimiseksi.

Ulkosuhteet

Päämiehet keskustelivat illallisella Venäjän vastaisista sanktioista. Saksa ja Ranska antoivat tilannekatsauksen Minskin sopimusten toimeenpanosta ja Normandian formaatin keskusteluista. Tilanne ei ole kehittynyt hyvään suuntaan, eikä siten merkitse muutoksia sanktioiden osalta.

Kyproksen presidentti antoi lyhyen briiffin Kypros-neuvotteluista.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Tusk ja komission puheenjohtaja Juncker briiffasivat päämiehiä tapaamisista Turkin presidentti Erdoganin ja USA:n presidentti Trumpin kanssa sekä EU-Kiina –huippukokouksesta, samoin G7-huippukokouksesta.

PMI May kertoi UK:n haluavan löytää nopean ratkaisun kansalaisten asemaan, ja se antaa asiaa koskevan ehdotuksen seuraavan viikon alussa. Asiasta ei keskusteltu.

Eurooppa-neuvosto (50 artikla)

Vaikeiden valmistelujen myötä saavutettu yhteisymmärrys Britanniasta uudelleensijoitettavia virastoja koskevasta menettelystä hyväksyttiin.

Pääneuvottelija Barnier kertoi lyhyesti Britannian kanssa käynnistettyjen neuvottelujen alkuvaiheesta.

LIITTEET

Asiasanat	brexit, Eurooppa-neuvosto, muuttoliike, YTPP, kauppapolitiikka
Hoitaa	**PLM, SM, UM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PE, STM, TEM, TULLI, VM, VTV, YM